

“Lockdowns hebben grote impact op denken ouderen”

Het coronavirus en de lockdowns hebben een impact op het denken van ouderen. Dat besluiten de Socialistische Mutualiteiten op basis van een enquête bij thuiswonende ouderen. Senioren zijn bang om ziek te worden. Ze zijn meer gaan nadenken over hun levenseinde. Verhuizen naar een woonzorgcentrum zien velen nu minder zitten. Ook vrezen ze voor een toekomst waarin ze zieke kleinkinderen niet meer gaan kunnen opvangen of knuffelen.

Bang om ziek te worden

De Socialistische Mutualiteiten ondervroegen tussen september en oktober 2020, nog vóór de 2e golf, 1575 thuiswonende ouderen tussen 65 en 90 jaar.

Het onderzoek legt bloot dat veel ouderen met angst voor COVID-19 leven. Hoewel slechts weinigen zelf het coronavirus opliepen, is de angst groot. 9 op 10 is een beetje tot erg bang om ziek te worden. 17 % kent in hun directe omgeving iemand die het virus opliep en 6 % kent iemand uit de directe omgeving die aan het virus overleed.

Minder geneigd om naar woonzorgcentrum te verhuizen

Die angst vertaalt zich in een meer negatieve blik op een mogelijke verhuis naar een woonzorgcentrum of serviceflat. 4 op de 10 is negatiever over een opname in een rusthuis sinds de coronacrisis. Paul Callewaert: “De ervaringen van de 1ste lockdown hebben er hard ingehakt bij ouderen.”

Op de vraag wat zij belangrijk vinden in een woonzorgcentrum, antwoorden de meesten dat ze zelf beslissingen willen kunnen maken en dat ze bezoek van vrienden en familie kunnen ontvangen. Ook hoog op het lijstje: een gezellige kamer, bewegingsvrijheid en de permanente nabijheid van verzorgend personeel.

Paul Callewaert: “Ouderen verwachten van een woonzorgcentrum hetzelfde als van hun eigen thuis. De boodschap aan beleidsmakers en woonzorgcentra is dan ook duidelijk: maak van onze ouderenzorg een nieuwe thuis, met aandacht voor kleinschaligheid en autonomie.”

Tot slot is de financiële impact van een verblijf niet te onderschatten. Een betere ondersteuning in de financiering is voor 93 % van de ondervraagden een noodzaak.

Ons ziekenfonds engageert zich voor de gezondheid en het welzijn van iedereen. Dagelijks ijveren wij voor een toegankelijke en betaalbare ziekteverzekering. Dit doen wij o.a. met een uitgebreid kantorennetwerk, kwaliteitsvolle diensten, een sterke thuiszorgservice, gedreven socioculturele verenigingen... en met een ijzersterk engagement. Want...

Iedereen telt mee. Altijd.

Bereid om opofferingen te maken

Het ziekenfonds bevroeg de ouderen ook over de coronamaatregelen met betrekking tot senioren. “Daaruit blijkt een heel **nuchtere houding**”, zegt Callewaert.

Een grote meerderheid (86 %) vindt dat de verzorging van ouderen op een veilig georganiseerde manier moet doorgaan. Meer dan 4 op 10 wil dat activiteiten van ouderenverenigingen kunnen blijven doorgaan.

Maar ouderen zijn tegelijk **bereid tot zelfopoffering**. Een overgrote meerderheid vindt het aanvaardbaar om vrijheden als eigen keuzes maken (86 %) of bezoek ontvangen (74 %) tijdelijk in te perken omdat ze bescherming van hun eigen gezondheid en die van anderen belangrijk vinden. Ze zijn bereid om daarvoor een deel van hun mentaal welzijn op te geven (70 %). “In deze afweging speelt een enorme emotionele intelligentie”, vindt Callewaert.

Niet alle maatregelen aanvaardbaar

Toch kunnen niet alle maatregelen genomen tijdens de 1ste golf op instemming rekenen.

8 op 10 geeft aan dat een woonzorgcentrum of serviceflat **bezoek niet mag verbieden**, maar de plicht heeft om bezoek op een veilige manier mogelijk te maken. 7 op 10 beschouwt bezoek als een recht dat slechts zeer tijdelijk en onder strikte voorwaarden opgeheven mag worden. Niet-besmette bewoners in hun kamer isoleren, zo blijkt nog uit de enquête, vindt de helft van de ondervraagden niet aanvaardbaar. Een ruime meerderheid vindt het bovendien niet kunnen dat een woonzorgcentrum of ziekenhuis beslist dat een stervende patiënt geen bezoek mag ontvangen.

Paul Callewaert: “Het valt te begrijpen dat er tijdens de 1ste lockdown, op het toppunt van de crisis, dringende en drastische maatregelen werden genomen. Ook de bevroegde senioren geven dat aan. Maar ouderen hebben wel de verwachting dat het bij een volgende opflakking anders moet. Als een knuffel op een veilige manier georganiseerd kan worden, dan zijn zij daar absoluut voor.”

Bijna de helft vreest dat ze door de coronacrisis hun kleinkinderen niet meer gaan mogen opvangen in de toekomst.

Meer aandacht voor de stem van de ouderen

De studie legt bloot dat thuiswonende ouderen tot veel bereid zijn om het besmettingsgevaar te beperken, maar wijst net zo goed op het belang van continuïteit in de thuiszorg, een sociaal leven en coronamaatregelen op maat en met inspraak van de bewoners. Meer dan 80 % is van mening dat een woonzorgcentrum of serviceflat over de coronamaatregelen moet **overleggen met de bewoners en de mantelzorgers**.

Ons ziekenfonds engageert zich voor de gezondheid en het welzijn van iedereen. Dagelijks ijveren wij voor een toegankelijke en betaalbare ziekteverzekering. Dit doen wij o.a. met een uitgebreid kantorennetwerk, kwaliteitsvolle diensten, een sterke thuiszorgservice, gedreven socioculturele verenigingen... en met een ijzersterk engagement. Want...

Iedereen telt mee. Altijd.

Paul Callewaert onderschrijft die oproep. “Maatregelen in woonzorgcentra en serviceflats moeten genomen worden in dialoog met de bewoners, familie en mantelzorgers. Praat met hen, vraag hun mening. Zij moeten ook in moeilijke omstandigheden een echte stem hebben in beslissingen die zo van belang zijn voor hun dagelijks leven. De inzet is om samen - management en ouderen - te bepalen **welke risico’s men kan en wil nemen**. Uiteraard rekening houdend met de veiligheid van het personeel.”

De bevindingen kunnen nuttig zijn voor toekomstige uitbraken van COVID-19 of andere besmettelijke ziekten. “Woonzorgcentra zullen de veiligheid moeten organiseren én de vrijheden van niet-besmette bewoners zo veel mogelijk beschermen. Er gaat een plan van aanpak - dat **vooraf overlegd** is met de bewoners - moeten zijn.”

Oplossingen bieden

“Je kan niet anders dan concluderen dat de coronacrisis een **impact op het doen, het laten en het denken van ouderen** heeft gehad”, besluit Paul Callewaert. “Zo zien we dat 56 % verklaart dat ze door de pandemie meer zijn gaan nadenken over het opstellen van een testament of euthanasie.”

“Het is aan de maatschappij om hiermee rekening te houden en **oplossingen te bieden**. Wie krijgt momenteel geen hulp, en hoe kunnen we die hulp mogelijk maken? Hoe begeleiden we ouderen bij vragen over levenseinde? Hoe maken we de dialoog tussen woonzorgcentra en bewoners mogelijk? Hoe gaan we het gesprek aan over de noodzaak en de voordelen van vaccinatie? Met de juiste maatregelen in elk van deze domeinen kunnen we het welzijn van onze ouderen verbeteren.”

Perscontact

Katrien De Weirdt | Woordvoester

T 02 515 05 12 | G 0470 27 58 79 | E katrien.deweirdt@socmut.be

Appendix

[Download het onderzoeksrapport.](#)

Ons ziekenfonds engageert zich voor de gezondheid en het welzijn van iedereen. Dagelijks ijveren wij voor een toegankelijke en betaalbare ziekteverzekering. Dit doen wij o.a. met een uitgebreid kantorennetwerk, kwaliteitsvolle diensten, een sterke thuiszorgservice, gedreven socioculturele verenigingen... en met een ijzersterk engagement. Want...

Iedereen telt mee. Altijd.

